

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/54/2017
Identifikačné číslo spisu: 8015200928
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200928.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci veci žalobkyne S. O. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., právne zastúpeného V4 Legal, s.r.o. so sídlom v Žiline, Tvrdého 4, 010 01 Žilina, proti žalovanej Sociálnej poisťovni ústredie so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT, Jarmočná 1401/1, 064 01 Stará Ľubovňa, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej z 08. augusta 2013 č.: 700-4160-43/2013-SL, o žalobe opomenutého účastníka, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 12Scud/3/2015-112 z 18. januára 2017, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 12Scud/3/2015-112 z 18. januára 2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

(1) Uznesením z 18. januára 2017 č.k. 12Scud/3/2015-112 Krajský súd v Prešove uložil žalovanej prostredníctvom Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa povinnosť doručiť žalobkyňi rozhodnutie z 08. augusta 2013 č.: 700-4160-43/2013-SL do vlastných rúk v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia č.k. 12Scud/3/2015-112.

(2) V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobkyňa bola účastníčkou správneho konania u žalovanej o nevzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT od 01. októbra 2012 do 03. decembra 2012 podľa slovenskej legislatívy. Keďže išlo o rozhodnutie o poistnom, rozhodnutie jej malo byť doručené do vlastných rúk. Rozhodnutie podľa poštovej doručenkovej prevzala 26. augusta 2013 matka žalobkyne. Dôvodne preto žalobkyňa namietala, že rozhodnutie pobočky jej nebolo riadne doručené do vlastných rúk.

(3) Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v §440 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa právneho názoru žalovanej rozhodnutia o vzniku, resp. zániku poistenia sa neoznamujú doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Rozhodnutím o vzniku a zániku povinného sociálneho poistenia Sociálna

poisťovňa deklaruje skutočnosť, že účastníkovi konania vzniká, prípadne zaniká povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti. Zákon o sociálnom poistení doručovanie rozhodnutí o vzniku a zániku povinného sociálneho poistenia osobitným spôsobom neupravuje a uvedený typ rozhodnutia nie je súčasťou taxatívneho vymedzenia rozhodnutí doručovaných do vlastných rúk podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“). Naproti tomu rozhodnutia vo veci predpísania poistného, penále a uložení pokuty stanovujú účastníkovi konania povinnosti vyplývajúce z poistného pomeru, t.j. povinnosť zaplatiť predpísané poistné, penále alebo uloženú pokutu. Z tohto dôvodu je potrebné tieto rozhodnutia v zmysle zákona doručovať do vlastných rúk. Žalovaná ďalej uvádza, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený a preto iný spôsob doručovania ako zvolila Sociálna poisťovňa nebol možný. Vzhľadom na uvedené argumenty žalovaná navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Scud/3/2015 z 18. januára 2017 zrušil.

(4) Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobkyňa uviedla, že považuje uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2017 sp. zn. 12Scud/3/2015 po skutkovej a právnej stránke za správne a má za to, že kasačná sťažnosť žalovaného neobsahuje žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd už nevysporiadal v odôvodnení kasačnou sťažnosťou napadnutého uznesenia. Žalobkyňa teda žiada, aby kasačný súd potvrdil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove.

(5) Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej bola podaná dôvodne a uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 12Scud/3/2015-112 z 18. januára 2017 je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

(6) Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

(7) Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie,1) o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

(8) Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu, ak tento zákon neustanovuje inak.

(9) Podľa § 128 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistné na nemocenské poistenie platí

- a) zamestnanec,
- b) zamestnávateľ,
- c) povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba,
- d) dobrovoľne nemocensky poistená osoba.

(10) Podľa § 128 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. poistné na starobné poistenie platí

- a) zamestnanec,
- b) zamestnávateľ,
- c) povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba,
- d) dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba,
- e) štát,
- f) Sociálna poisťovňa.

(11) Podľa § 128 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. poistné na invalidné poistenie platí, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) zamestnanec,
- b) zamestnávateľ,
- c) povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba,
- d) dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba,

e) štát.

(11) Podľa § 141 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poisťné, sú povinné poisťné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

(12) Podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa predpíše poisťné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poisťné, ak táto osoba neodviedla poisťné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poisťného v úhrne je nižšia ako 3,32 eura, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

(13) Podľa § 172 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poisťnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poisťného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále, a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.

(14) Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 461/2003 Z.z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

(15) Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 8. zákona č. 461/2003 Z.z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poisťnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie.

(16) Podľa § 179 ods. 1 SSP ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

(17) Podľa § 179 ods. 7 SSP ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

(18) Podľa § 462 ods. 1 SSP ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

(19) Žalobkyňa podala správnu žalobu opomenutého účastníka tvrdiac, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa z 08. augusta 2013 č. 700-4160-43/2013-SL jej nebolo riadne doručené, hoci s ňou správny orgán mal konať. Z administratívneho spisu žalovanej ako aj z nesporných tvrdení účastníkov súdneho konania potom vyplýva, že žalobkyňa bola účastníčkou správneho konania a uvedené rozhodnutie jej Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa doručovala doporučené na adresu bydliska v Poľskej republike. Zásielku s rozhodnutím prevzala rodinná príslušníčka žalobkyne 26. augusta 2013. Žalobkyňa ako aj krajský súd mali zhodne za to, že takéto doručenie je právne neúčinné a rozhodnutie správneho orgánu jej malo byť doručované do vlastných rúk.

(20) S takýmto právnym záverom sa však nemožno stotožniť.

(21) Zákon č. 461/2003 Z.z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. Krajský súd potom vyhodnotil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa z 08. augusta 2013 č. 700-4160-43/2013-SL, ktorým pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobkyni nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT od 01. októbra 2012 do 03. decembra 2012 podľa Slovenskej legislatívy ako rozhodnutie o poisťnom podľa § 212 ods. 3 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z.

(22) Kasačný súd však dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie pobočky žalovanej je rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk

nevyžaduje.

(23) Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. v sporných prípadoch, ako bol aj ten žalobkynin. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu. Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. V takomto prípade však musí byť celkom zrejmé a nepochybné, že povinné sociálne poistenie vzniklo a trvalo, resp. stále trvá. Právnou otázkou, o ktorej sa rozhoduje takýmto rozhodnutím je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z.z. povinný platiť a odvádzať.

(24) Odlišnosť oboch právnych inštitútov je zrejmá tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z.z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poistnom.

(25) Ide teda celkom zjavne o odlišné právne inštitúty, pričom zákon nevyžaduje pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia doručovanie do vlastných rúk. Je preto potrebné konštatovať, že žalobkyni bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa riadne doručené 26. augusta 2013 doručením rodinnému príslušníkovi bývajúcemu v totožnej domácnosti. Podľa § 179 ods. 7 SSP ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

(26) Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za dôvodnú a rozhodol podľa § 462 ods. 1 SSP o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude krajský súd pokračovať v konaní aplikujúc § 179 ods. 7 SSP. V ďalšom konaní krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

(27) Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.